

Café noir

Blijspel in twee bedrijven

of

Elf sfeertekeningen

door

MARTHIE OVEREEM

en

GUUS VAN REENEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **CAFÉ NOIR** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **MARTHIE OVEREEM en GUUS VAN REENEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1999 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal tekstboekjes gelijk aan het aantal rollen dat men gaat gebruiken bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

INHOUD:

1. Ouverture (Ober, 1 man en figurant)
2. Rendez - Vous (Ober, 1 vrouw en 3 mannen)
3. Changé (Ober, 2 vrouwen, 1 man, tapdancers)
4. Quatre Mains (Ober, 2 vrouwen en 2 mannen)
5. Femme Fatale (Ober, 1 vrouw en figurant)
6. Joker (Ober, 4 vrouwen en 3 mannen)

PAUZE

7. Ideaal (Ober, 3 vrouwen)
8. Hondenleven (Ober, 1 man en hond)
9. Huize van der Zalm (Ober, 1 vrouw, 1 man en koor)
10. Parler d'Amour (Ober, 3 vrouwen, 2 mannen en figurant)
11. Chanson Plaisir (Ober, 2 vrouwen en 1 man)

OUVERTURE

Als het licht opgaat zien we een klein en knus café. Zowel qua inrichting als qua sfeer lijkt het of je er al eerder bent geweest. Je voelt je er snel thuis. De ober staat aan de tapkast en is bezig glaswerk te wassen. Er is maar één klant aanwezig. Hij staart voor zich uit. Hij ziet er niet onaantrekkelijk uit, heeft een verzorgd uiterlijk en dito kleding. De kijker zal opmerken dat hij een rode roos in zijn knoopsgat draagt. Als we wat gewend zijn aan de omgeving zegt de ober:

Ober: Ik hou wel van een bloemetje. (*terwijl hij het vaasje met verdorde chrysanten op de bar wegkiepert*) Ziet u die man daar, aan tafel drie? Die draagt een roos. Heeft u dat gezien? Maar als je me nou vraagt waarom? Of is het vandaag de dag van de Arbeid, is de koningin soms jarig? Een bijzondere dag, zoals elke dag in deze baan. Elke dag is bijzonder, 't is bijna gewoon geworden...

Berkhouwer: (*komt binnen, is duidelijk nerveus*) Ober, mag ik wat vragen? Heeft u hier al een dame gezien? (*de ober fronst zijn wenkbrauwen*) Een dame met een roos.

Ober: Waar droeg ze die roos, zei u?

Berkhouwer: Hoe bedoelt u, ober?

Ober: Droeg ze'm tussen d'r tanden, tussen d'r tie... in d'r décolleté... in d'r handen... dat bedoel ik.

Berkhouwer: Ja, in d'r hand, denk ik zo... Ik weet eigenlijk niet.

Ober: In d'r hand, zegt u. Nee, niet gezien. Maar kijk zelf even rond, d'r komen d'r hier zoveel en er zijn er die me wel eens ontglippen, met of zonder roos.

Berkhouwer: (*verlegen*) Ziet u, ik kom hier voor het eerst. M'n eerste rendez-vous.

Ober: Afspraakje dus....

Berkhouwer: Tja....

Ober: Geen paniek, meneer, gebeurt hier wel vaker. Er zijn er ook die een krant als herkenningsteken hebben. Krant of roos, u kunt het hier krijgen zoals u het hebben wilt. Pak een stoel, kies een tafel en neem een borrel. En vooral rustig blijven.

Berkhouwer: Nee, nee, nee, nee, ik neem koffie. Ik blijf liever helder. Zo wil ik haar tegemoet treden, helder!

Ober: (*sarcastisch naar achteren roepend*) Koffie, voor meneer

Roos. *(de ober gaat naar het podium)* Rozen... Straks als de act komt, krijgen ze rozen, doe ik altijd; vanavond komen er twee vrouwen die treden hier af en toe op, eigenlijk had ik ze al verwacht, maar ja, artiesten, hè.... Het kan best zijn dat ze een open doekje hebben gehad bij de schnabbel hiervoor; dat duurt even, hè, open doekjes nemen tijd. *(belichting naar droomwereld)* Alles had ik ervoor over om artiest te worden, maar mijn vader zei: "Jongen, leer een vak, daar zit toekomst in." Dat heb ik gedaan; het café van m'n vader heb ik overgenomen. Ik heb het "Café Noir" genoemd, maar mijn dromen heeft hij me niet af kunnen pakken; een podium heb ik gemaakt, een podium om mijn dromen werkelijkheid te laten worden. *(speelt piano, krijgt een roos uit de zaal, ruikt eraan. Droomlicht gaat over in licht werkelijkheid)*

RENDEZ-VOUS

Twee heren komen binnen, een knappe en een lelijke, beiden met een rode roos en de krant. Beiden nemen aan een tafeltje plaats. Er komt een knappe vrouw binnen, ze heeft een roos bij zich. De heren staan vol verwachting beiden op, maar de vrouw loopt door naar een andere heer die haar blijkbaar verwacht. De heren nemen weer plaats. Er komt een ietwat grove vrouw binnen, beide heren zien dat zij een roos bij zich draagt. George vouwt de krant voor zijn gezicht. Berkhouwer wordt voorbijgelopen. De vrouw staat wat ongelukkig rond te kijken en de ober schiet haar te hulp.

Ober: Kan ik u ergens mee van dienst zijn, mevrouw?

Bernadette: Ja, ik ben op zoek naar de heer Berkhouwer, hij zou een rode roos dragen als herkenningsteken. *(George niest en laat daardoor zijn krant zakken, zoekt een zakdoek, daarbij wordt ook de rode roos zichtbaar. Bernadette snelt direct op hem af)* Laat u maar, ober, ik heb hem al gevonden. Hallo, ik ben Bernadette.

George: Aangenaam, mevrouw, maar ik ben bang dat er een vergissing in het spel is.

Bernadette: Welnee, precies zoals ik me had voorgesteld, u schreef in van die prachtige volzinnen, nee, ik weet het zeker. Ik vergis me nooit.

George: Maar, mevrouw, ik verzeker u

Bernadette: Ober, doet u mij maar een koffie. Wat spannend, hè? Had u dat nu ook, net alsof je weer voor het eerst naar school gaat. Ja, weet u, het is voor mij de eerste keer dat ik het op deze toch wel onsympathieke manier probeer, maar dat had ik ook al geschreven geloof ik, dus ik val in herhalingen en je moet nooit in herhalingen vallen, vindt u ook niet? *(even rondkijkend en George goed observerend)* Wat duurt het lang voordat zo'n kopje koffie gebracht wordt, vindt u niet? Ze moeten de bonen zeker nog plukken, ha ha ha. *(moet erg om zichzelf lachen)* Dat zei mijn vader altijd.

George: Tja....

Bernadette: Wacht even. Ober? Ober?

Ober: Mevrouw?

Bernadette: Ja, het is toch geen zelfbediening hier! *(tot George)* Daar heb ik altijd zo'n hekel aan, zo onpersoonlijk vind ik dat. Heeft u een kopje koffie voor mij, en wat wilt u drinken?

George: Nou....

Bernadette: Natuurlijk, twee koffie graag.

Ober: Uitstekend, ik kom zo bij u.

Bernadette: Gezellig, zo samen een kopje koffie drinken. Ik viel gelijk op uw brief, zo... hoe zal ik het zeggen... zo correct, warm.... eh.... intelligent, vol gevoel, maar ook vol verstand, prachtig en ook heel muzikaal. De zinnen klonken als muziek in mijn oren, prachtig. Toen wist ik het gelijk. Dit is hem, dit is de man van mijn dromen, absoluut. Ik ben nog nooit zo zeker geweest.

George: Maar, mevrouw, het is een vervelend misverstand. Ik moet u echt teleur....

Ober: Twee koffie, mevrouw, meneer. *(zet de kopjes neer)* Dat is drie gulden vijftig. *(George zoekt naar zijn geld om te betalen)*

Bernadette: Nee, ik betaal. Ik heb zelf een goeie baan en ik vind dat ik dat moet betalen, of u moet het erg vervelend vinden?

George: Nou eh, dat is het niet....

Bernadette: Mooi. *(betaalt)* Alstublieft. U ziet wel, ik heb wel een eigen willetje. Tja eigenlijk altijd gehad, dat zei mijn moeder ook altijd, ze vond dat ik op vader leek. "Kind, kind", zei ze dan, "wat moet er toch van jou worden". Nou, ik ben muziklerares geworden en dat bevalt prima. Altijd jonge mensen om me heen, heerlijk. Maar ja, je wilt ook wel eens een nestje bouwen, nietwaar, en dan merk je ineens dat de tijd toch wel voorbijgevlogen is en toen dacht ik ineens: "Weet je wat, Bernadette, trek de stoute schoenen aan, zet een contactadvertentie" en hup, kijk nou eens, hier zitten we dan gezellig met z'n tweetjes koffie te drinken.

George: Inderdaad, maar ik moet u bekennen....

Bernadette: Oh, maar u hoeft uw jeugdzonden niet te bekennen, hoor. Wat geweest is geweest, zeg ik altijd maar, op naar de toekomst, die er veelbelovend uitziet, al zeg ik het zelf. *(kijkt hem bewonderend aan)*

George: Ik ben bang dat u mij niet helemaal begrijpt.

Bernadette: Zeg maar Bernadette. Nou, toe eens.

George: Eh.... Bernadette....

Bernadette: Goed zo, en wat dat begrijpen betreft, daar hebben we nog tijd genoeg voor. Hoe heet jij?

George: Ik heet George.

Bernadette: Wat enig. George. *(denkt na)* George? George? *(op dat moment verschijnt er een andere man, hij heeft een rode roos bij zich en kijkt even rond, ziet George en roept direct)*

Man: George?

George: Joehoe.

Man: Gut, kind, wat heb je je verborgen, dat is toch helemaal niet nodig voor zo'n stuk als jij. Ik dacht, ik roep maar even, dan zien we het wel, wie zijn vingertje opsteekt. Je ziet er goed uit, valt niet tegen.

George: Dank je, jij ook, eh Dit is eh Bernadette.

Man: Is dat je zuster? Ze lijkt helemaal niet op je. Daaag, kwam je George even uitzwaaien voor hij op avontuur met deze stoute jongen gaat? Lief van je, hoor. *(knijpt haar even in haar wang. Bernadette slaat het ademloos allemaal gade)* Kom, Georgieboy, we blijven niet in dit ordinaire ding hangen, ik weet nog een ontzettend gek café. Daaag, Detje, veel plezier, maak je maar geen zorgen over broertje, ik lever hem weer netjes af. *(Bernadette draait haar hoofd om. George en de man gaan af. Bernadette blijft even zitten, komt langzaam bij en begint opnieuw rond te kijken, ziet dan de andere man met de roos zitten, deze staat op en vertrekt na een blik in haar richting geworpen te hebben)*

Bernadette: *(mompelt)* Berkhouwer. Hallo, hallo. *(staat eveneens op en gaat hem achterna)* Hallo, meneer Berkhouwer, wacht u even, dan loop ik een eindje met u op. Ik kan het u allemaal uitleggen, wacht u even.... *(botst tegen een danspaar dat zojuist binnenkomt)* Aan de kant, toe nou. *(verlaat het café)*

CHANGE

Het danspaar (zij groter dan hij) gaat aan een tafeltje zitten. Ze dragen de outfit van wedstrijddansers. Hij in ieder geval in het zwart, net als de ober.

Ober: Mevrouw, mijnheer? *(Hans probeert beheerst te zijn, maar zijn bewegingen zijn bijna spastisch van de zenuwen)*

Jans: Ik neem niks. Jij? Nee, doe toch maar een tonic. Tonic voor de dorst. *(giechelt)* Ober: Twee tonic.

Hans: *(zoekt in het menu, nerveus)* Nee, ik een glas karnemelk, ober.

Jans: *(ontploft)* Oh God, je sterft van de zenuwen, ik zie het. *(Hans kan van de zenuwen niets uitbrengen)* Als we hier door komen hebben we de top bereikt. De top! De crème de la crème, dance de la dance. *(giechelt, giechelt)*

Hans: *(wisselt telkens met de knieën over elkaar)* Crème de la crème van de katholieke dansschool "de Weense Wals". Moeder Maria, m'n knieën knikken, m'n neus is koud. M'n handen trillen.... Een, twee, drie.... een, twee, drie.... een, twee, drie een, drie, twee, een, een d'r uit, helemaal d'r uit. *(de ober zet de bestelling neer)*

Jans: Ontspan, ontspan. We gaan het helemaal maken. Jij en ik. Ze zullen opkijken bij de dansschool. Hun bek valt open als ze ons zien. Jij en ik crème de la crème, dance de la dance *(giechelt)* van Jans en Hans. *(giechelt)*

Hans: *(staat op, doet drie verkeerde danspassen en valt gedesilluseerd in zijn stoel)* Ik kan het niet meer, m'n talent is weg, ik heb een black-out. Straks bij de wedstrijd ga ik op m'n bek *(hij is panisch, met zijn vingers doet hij passen op het tafelblad)* Een, twee, drie.... een, twee, drie.... een eh.... fout, fout, fout

Jans: Hans, Hansje!! Stop it, stop it. We moeten er door komen. We komen erdoor!! Daar zorgt Jans voor. Deze Jans en deze Hans. *(geeft hem een enorme schouderklop)* Geen paniek. Paniek is erger dan uit de maat raken. Keep it cool, cool, very cool!! *(duwt hem met zijn hoofd tegen haar borst, er gaat een enorme rust van haar uit, maar ook autoriteit)* Zo is 't beter.... Weet je nog de eerste keer? Jij begon rechts voor en ik links achter. En jij zij sluit, achter zij sluit, voor zij sluit. Zo gaat het mooi, heel gelijkmatig....

Hans: Fijn, zo dicht bij jou, zij sluit. Het maakt me zo rustig. *(ze voert hem naar de dansvloer, ze dansen op de maat van de muziek)*

Jans: *(hij is uit de maat)* Sluit!! *(hij loopt weg, ze houdt hem tegen)*
Opnieuw!!

Hans: *(telt de maten hardop)* Een, twee, drie..., een, twee, drie...

Jans: Dat deed je de eerste keer ook, hardop tellen. Dat kan bij de wedstrijd niet, hoor Hans. Niet hardop tellen.

Hans: *(eerst stil, dan steeds harder)* Een, twee, drie.... een, twee, drie....

Jans: *(sist tussen de tanden)* Niet tellen!

Hans: Een, twee, drie....

Jans: Stop, shit. Jij telt. Je telt net zo stom en onbenullig als bij de eerste dansles. Een twee drie. Je bent een ster, Hans. Wij zijn sterren, wij tellen niet hardop bij een wedstrijd, Hans. Wij lachen en dansen enkel. Lachen, Hans. Big smile en wij tellen niet! *(ze is witheet, maar beheerst zich)*

Hans: *(in een spastische ruk komt hij los van haar en danst als een bezetene, hardop tellend tussen de tafels door)* Een, twee, drie..., een, twee, drie.... een, twee, drie...

Jans: *(grijpt de ober bij de arm en danst, ze doet het voor, de ober is snel van begrip en danst door het café. Mensen proberen wat te bestellen, hij wil aan het werk, zij houdt hem tegen, bij passage met de alleen dansende Hans zegt ze)* Hans, help jij die mensen bij tafel vier even? De ober is namelijk even bezig. *(in het voorbijgaan slingert ze de theedoek van de arm van de ober over de schouder van Hans en roept)* Changé! *(Hans staat langzaam op, doet zijn rugnummer af, legt dit op tafel en gaat weg)* Hans! *(kijkt om zich heen. Ziet rugnummer op tafel liggen, pakt dit)* Changé! *(laat rugnummer vallen en gaat de trap op. Boven aan de trap komt ze een vrouw tegen die pal op de trede blijft staan. Ze draagt een zelfde dansoutfit als Jans)*

Warnatz: *(ze valt niet te ontwijken. Streng)* Waar gaan we naartoe?

Jans: Moeder!!

Warnatz: Noem me geen moeder! Bij een wedstrijd heet ik mevrouw Warnatz.

Jans: *(uitdagend)* Moeder!?

Warnatz: *(sist haar toe)* Warnatz!! *(stil krachtenspel. Zet een stap naar beneden, waardoor ze Jans dwingt ook een stap achteruit te doen. Dit herhaalt zich nog een keer)* Warnatz is de naam. Anna Bertida Warnatz.

Jans: Moeder. Mijn moeder! *(het krachtenspel herhaalt zich tot halverwege de trap)* Geef me één goede reden, mevrouw Anna

Bertida Warnatz, één goede reden, waarom ik u geen moeder mag noemen. *(spreekt deze woorden met ingehouden woede uit. Stilte)*

Warnatz: Omdat je in de eerste plaats mijn leerling bent. Ik heb je onder mijn hart gedragen, ik heb je gevoed, ik heb je gewiegd, ik heb je leren staan, leren lopen. Ik heb je leren dansen, ik zal je ook leren winnen!!! Moeders zijn er om een kind klein te houden, ik maak je groot. Dus noem me geen moeder zolang je niet groot bent!

Jans: Als ik groot wil worden gebeurt dat als ik dat wil. En als ik groot ben, wil ik niet groot zijn zoals u bedoelt: een ster. Dan wil ik een vrouw zijn en geen danseres. We dansen en lachen enkel. Wat er ook gebeurt. Dansen en lachen. Maar we verknallen onze relaties. Ik wil een moeder, geen coach!!! *(tijdens deze emotionele uitbarsting duwt ze Warnatz opzij en passeert haar op de trap. Boven aangekomen roept ze)* Changé!! *(en verdwijnt. Warnatz blijft vastgenageld staan, ze huilt, trekt haar pruik van haar hoofd, ze heeft al haar kracht verloren en maakt een kwetsbare indruk)*

Ober: *(laat het tot zich doordringen wat hij heeft gezien, het raakt hem, poetst zonder erg alsmaar hetzelfde glas. Na enige tijd)* Het belang van ouders is dat ze de frustraties van hun eigen leven kunnen overdragen op hun kinderen. *(stilte)* Ik was gesloten, dus jij moet open zijn. Ik kon niet leren, dus jij moet. Ik kon goed leren, dus jij moet ook. Ik kan dansen, dus jij ook. Ik ben geen ster geworden, dus jij wel. Ik had een café, dus jij volgt mij op...

Warnatz: *(verdrietig en kwaad)* Changé, changé, changé. Alles verandert, alles wisselt. Generaties lang hebben wij, de familie Warnatz, gedanst. Dat laat ik me niet zomaar afpakken. Changé, changé, niks changé, *(gebroken)* niks changé.

Ober: "Doorbijten, jongen", riep mijn vader al bij voorbaat als ik zei dat zo'n café niks voor mij was. Glazen spoelen, tafels soppen, mensen helpen, vriendelijk zijn, dienstbaar. Hoe denkt u dat het is om je vader in het spoor te moeten volgen, het spoor dat hij voor je heeft uitgezet. Het is niet mijn spoor, het is van hem. Goed, goed, goed, ik heb er mijn draai aan gegeven. Geen geijkt café in donker eiken, maar een bijzonder café waar bijzondere dingen gebeuren, waar bijzondere mensen komen en met een podium. Maar het spoor is zijn spoor, het spoor van de vader, en dat *(wijst op het podium)* dat is mijn spoor, het spoor van het kind. Hier, hier komen ze samen, de zoon en de vader

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto